An underwater scene with a central bright cyan light source. The background is dark blue with various coral and seaweed structures in shades of blue, green, and pink. Bubbles of different sizes are scattered throughout the water.

Unge voksne som verken går på skole eller jobber: Hvem er de og hva sier de?

NORDTRO

Norges Arktiske Universitet UIT

Det helsevitenskapelig fakultet

Institutt for Vernepleie, Harstad

Vinter 2021

Førsteamanuensis Gro Hilde Ramsdal

Frafallselevene lengter etter A-4livet

Mikkel 24 år :

- ”.....der æ kan si at det dær e min jobb, dær har æ fast jobb, ikkje sant /.../ Det hadde vært jævlig deilig å si det! /.../ Ja, det hadde vært skitdeilig /.../ æ trur for familien min sin del, og vænnan mine sin del – å si at, uff, nu har han endelig klart det, ikkje sant – han som har slitt så mykje opp igjennom åran /.../ så nu har gutten fast jobb!”

NEET not in education, employment or training

- Institutt for samfunnsforskning rapporterer i 2016 at 7% av ungdom mellom 15-29 år (71000) er NEETs
- NEETs de som strever mest med å komme inn på arbeidsmarkedet
- Nav Harstad – en gruppe ungdom de ikke forstod seg på (NEETs)
- Mange av dem var frafallselever
- Ungdom med kun grunnskole utgjør 60% av NEETs i Norge
- Kun 30 % av de som ikke fullfører VG er i jobb eller utdanning ved 31 års alder
- Andelen marginalisert ungdom tenderer til å være økende

Studie 1

Forskningsspørsmål prosjekt 1

Hvordan forklarer frafallsungdom utenfor utdanning og arbeid, det som har hendt dem?

Og hvordan forstår de den situasjonen de er i nå?

Metode

- vi dybdeintervjuet 10 frafallsungdom;
- 5 gutter og 5 jenter fra Troms Fylke,
- alle mellom 18 og 28 år.
- alle hadde vært ute av regulært arbeid eller utdanning 2-5år

Studie 1
Hvordan foregikk
forskningen?

Studie 1
Resultater

Hva formidler
ungdommene selv om
hva som har hendt dem,
og hvordan forstår de
situasjonen sin nå?

Studie 1

Resultater

Hvordan sier ungdommene på direkte spørsmål? (eksplisitte svar)

- Mangel på egen motivasjon
- Mangel på viljestyrke
- Mangel på egeninnsats

De kunne «tatt seg sammen mer»

**Pull yourself
together man!**

Hva beskriver de i sine fortellinger om frafall?

- Forlatthet eller manglende tilhørighet
- Langvarig atskillelse fra en eller begge foreldre
- Noen: fremmedgjort i mors eller fars nye familie etter skilsmisse.
- Voksne er ofte opptatt med egne problemer
- Ingen steder å gå med det de ikke mestrer

Kort oppsummert: Et fravær av stabile voksne over tid

Forlatthet

“Det var så tøft. Jeg
følte jeg ble byttet ut
med en ny familie”

“Jeg fikk så mye ansvar for de yngre søsknene mine, så jeg fikk egentlig ikke vært barn selv”

“Ja – jeg bodde i fosterhjem i to år og så et år på et ungdomshjem, så et år på et annet fosterhjem. Så gikk jeg på internatskole i et år”

Studie1 Resultater
Forlatthet

Speiles i deres kjennskap til omsorgspersonene

- Vet lite om foreldres utdanning har
- Vet lite om hva foreldrenes jobb heter eller går ut på
- Vet lite om foreldrenes forventninger til dem
- Vet lite om egne forventninger til utdanning eller til hva de skal jobbe med

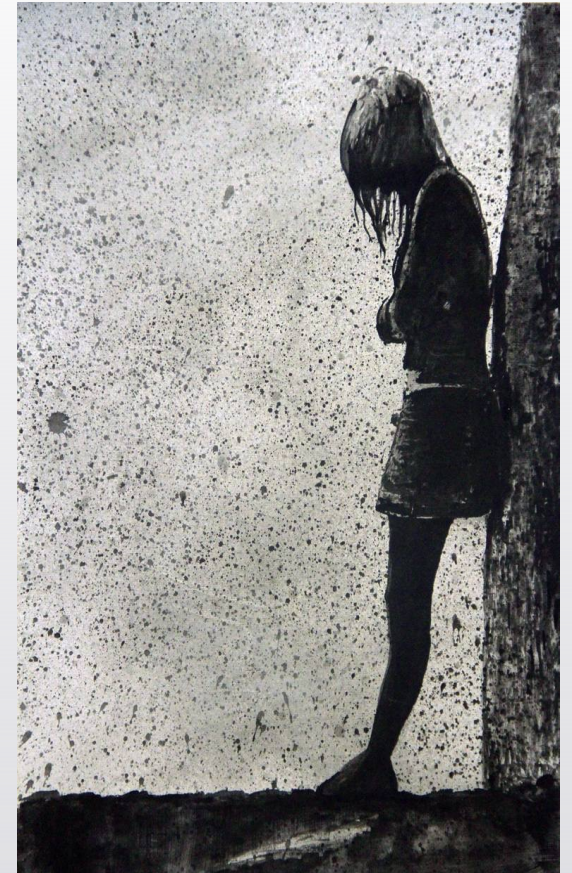
Et fravær av viktige samtaler?

Studie 1 Resultater:

Sosial mistilpasning og ensomhet

Andre opplevelser av mistrivsel er knyttet til:

- Tristhet, sjenerthet, angst
- Utagerende atferd
- Problemer knyttet til kroppsvekt
- Halvparten har vært mobbet
- De fleste hadde problemer med å få venner
- eller føler seg ensomme

Sosial mistilpasning

*Jeg har ofte følt et
mindreverdighetskompleks i forhold til
andre folk . Delvis fordi jeg har blitt
behandlet nedlatende av mange av
mine medmennesker da jeg var yngre*

Studie 1 Resultater:

Motivasjonskollaps (amotivation)

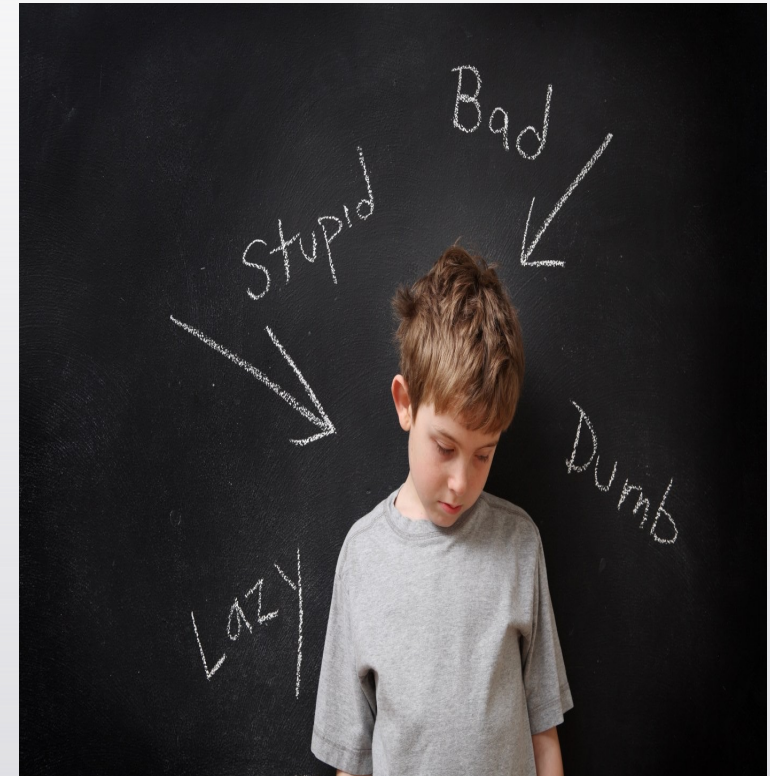
Fravær av mestringsopplevelser på skolen

Over halvparten har opplevd lærevansker eller dårlige karakterer i mange fag over lang tid

Guttene kaller det «problemer med teori»

De har ingen tro på at noe de selv kan bidra med kan gjøre en forskjell mht å mestre skolefagene

Fravær av mestringstro

Motivasjonskollaps

«Det er faktisk sånn at det å vite
når du står opp om morgen -
så er det bare for å gå på
skolen, det er bare ikke
motiverende nok for meg»

«Helt sjuk og utslitt av skolen»

A young boy with dark hair, wearing a white polo shirt and blue shorts, sits on a stone step. He has a thoughtful or slightly sad expression. The background shows a building with a wooden door and a window. The image is overlaid with a faint watermark.

studie 1

Resultater

Viktig å merke seg:

Mange av problemene viste seg før skolealder eller i tidlig skolealder i form av f.eks. konsentrasjonsforstyrrelser, lærevansker, atferdsproblemer, vektproblemer, eller sjenanse og manglende sosiale ferdigheter

Konklusjon

Forsknings spørsmål prosjekt 1

Hvordan forklarer frafallsungdom utenfor utdanning og arbeid det som har hendt dem?

På direkte spørsmål: Kunne tatt meg sammen

Når beskriver sine livs- og skole-historier: mange varierte belastninger som de unge var alene med

Hvor går veien videre?

- Studie 1 bekreftet relasjoners betydning i frafallsprosesser og aktualiserte betydningen av mentale helseproblemer i frafallsprosesser

Men hva mente ungdommene selv var de viktigste *motivasjons og demotivasjons-faktorene* for deres skole-engasjement?

Studie 3

Metode

Vi intervjuet 7 ungdommer (18-25år)

- ikke i regulær jobb eller utdanning 2-5år etter frafall

Vi intervjuet 7 ungdommer (18-25år)

- hadde fullført videregående (i bachelorutdanning)

Alle ungdommene fullførte både et kvalitativt intervju på 1,5 – 2timer

og et klinisk intervju(M.I.N.I.) som gjør det mulig å stille en psykiatrisk diagnose

Resultat: Frafallselevene

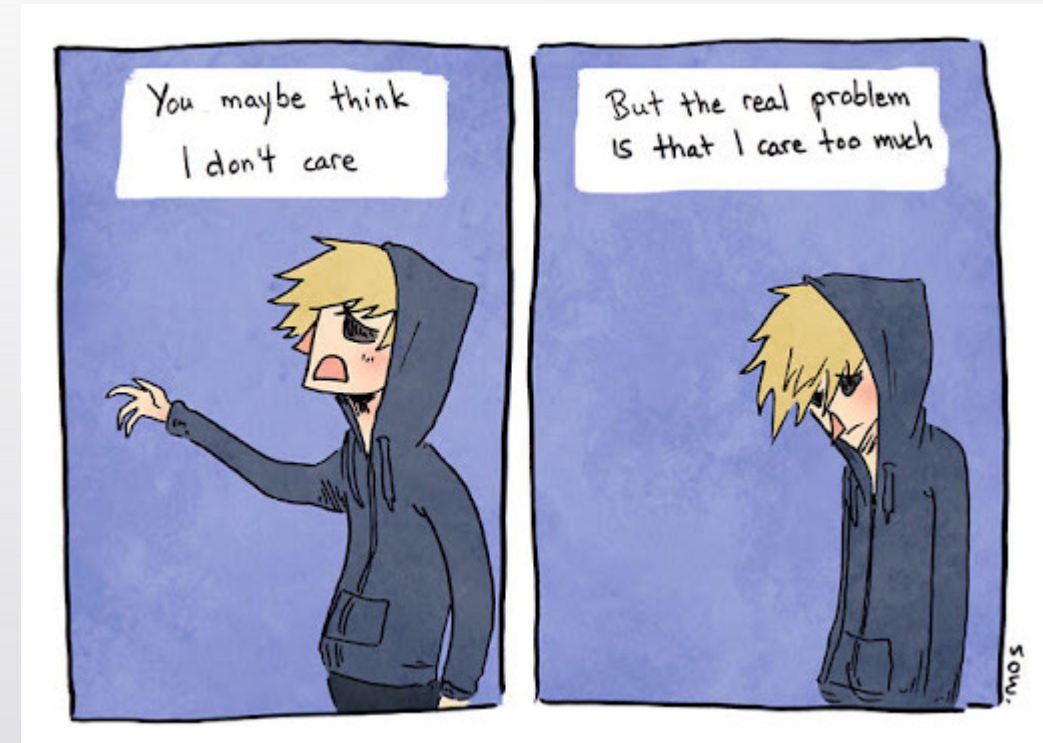
- Noe med skolen plaget meg virkelig og jeg ble ekstremt stressa og utviklet hodepine og angst
- Det(skolen) er ikke min type setting, for mye folk. Tror ikke jeg kan funke og ha det bra i klasser på mer enn 15 elever

Studie 3 Resultat

Psykiske lidelser påvirker motivasjon for frafall

- **Frafalls-studentene:** beskrev flere og mer alvorlige psykiske plager enn høgskolestudentene mens de gikk på skolen
- **De kliniske intervjuene(M.I.N.I.)** bekreftet den forskjellen flere år senere

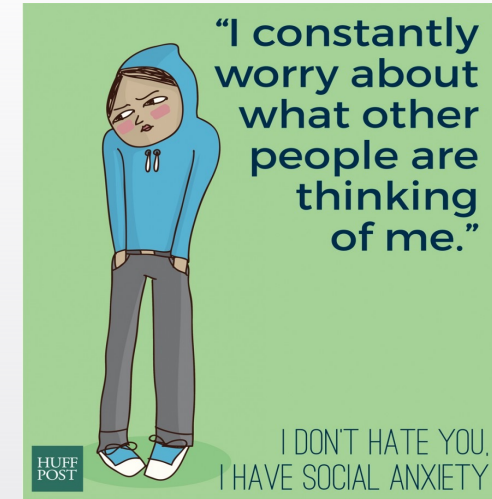

Psykisk helse påvirker motivasjon for frafall

Frafallsstudentene: sa selv at

- psykiske plager (før/etter skolefrafall)
- manglende skole-engasjement/mestring

var viktigste motiveringsmekanismene i frafallsprosessene

Jeg er veldig stolt av der jeg er i dag,
faktisk tror jeg det betydde en del at
de(foreldrene) pushet meg mye for å
hjelpe meg gjennom

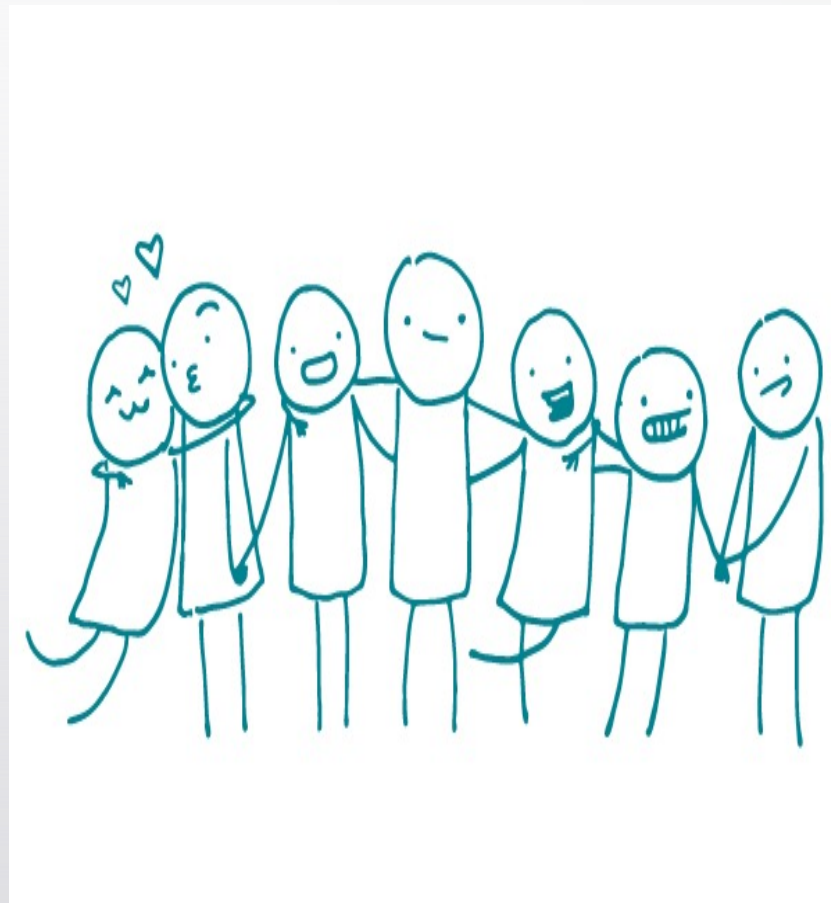
Sosial støtte påvirker skolemotivasjon

Høgskolestudentene:

- beskriver at bred sosial støtte muliggjorde mestring av problemer
- ser støttende lærere som avgjørende motivatorer
- De få som har det opplever psykiske plager som en demotiveringsfaktor som ble mestret

Frafallsstudentene:

- snakket aldri spontant om sosial støtte
- når spurt nevner de bare «ho mamma»
- ingen nevnte lærere som bidro positivt
- Opplever psykiske plager som viktig demotiveringsfaktor og dråpen som fikk begeret til å renne over

Faglig mestring?

- ❖ Er basert på mestringstro
- ❖ Mestringstro bygges i relasjoner

PLEASE
DON'T
LEAVE ME

A black and white photograph of a room with graffiti on the wall. The graffiti reads "PLEASE DON'T LEAVE ME". A ladder is leaning against the wall on the right side of the image. The room appears to be a workshop or a storage area, with a concrete floor and a ceiling with exposed pipes.

Konklusjon: Sosial støtte

- Årsaker til frafall = alt det som får barn til ikke å mestre; i livet generelt og på skolen spesielt
- Disse problemene lar seg løse
- Men ikke uten omfattende og stabil sosial og emosjonell støtte

Gutta Campus fokuserer nettopp på den sosiale støtten

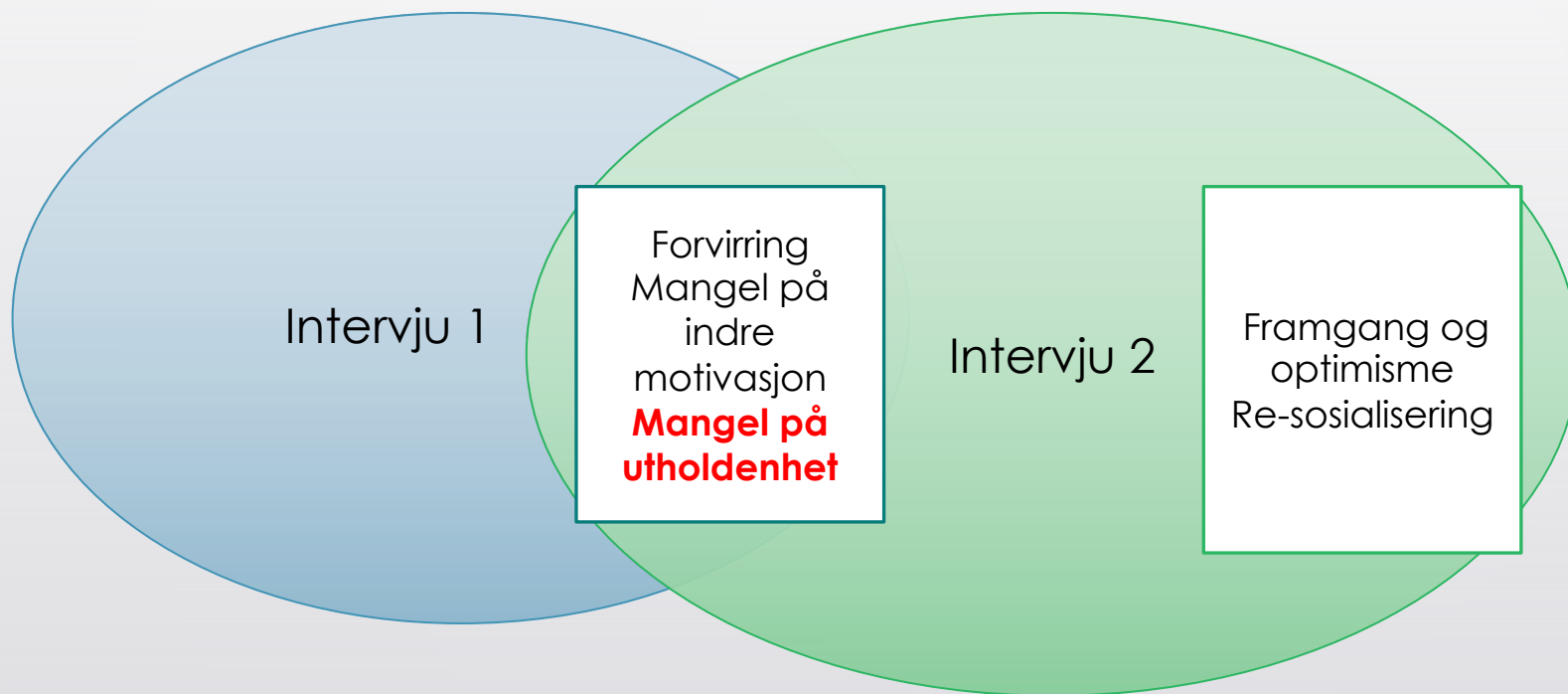
Re-integrering i videregående

- Intervjuet 6 deltagere på AFTUng på INKO i Harstad
- Intervju 1-2mnd etter oppstart
- Intervju 6-7mnd senere

Reintegrering i videregående

- resultater

3 Råd basert på min forskning

1 Barn og unge må få tilgang på voksen- og jevnaldrende-relasjoner som setter dem i stand til å lære

2 Rigge om skolesystemet slik at alle opplever å lykkes tilstrekkelig til de tror på egen mestring/evner

3 Spesialpedagogikkens verktøykasse i alle klasserom til enhver tid

Uri
Bronfenbrenner

- “Somebody`s got to be *crazy* about that kid. That`s number one. First, last and always.”